

Innst. S. nr. 145

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 7 (2002-2003)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Utenriksdepartementet viser i proposisjonen til at det ved EØS-komiteens beslutning nr. 90/2002 av 25. juni 2002 ble besluttet å endre EØS-avtalens vedlegg XX til å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/EF av 27. juni 2001 om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer. Direktivet trådte i kraft i EU 21. juli 2001.

Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke, da gjennomføringen etter norsk rett nødvendiggjør lovendring, jf. Grunnloven § 26 annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103. Departementet foreslår i proposisjonen at det gis samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning. Fristen for å underrette EØS-komiteen om at Stortinget har gitt dette samtykket var ifølge proposisjonen 25. desember 2002.

EØS-komiteens beslutning og en uoffisiell norsk versjon av direktivet følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Formålet med direktivet er å sikre høy grad av miljøbeskyttelse ved at miljøkonsekvenser blir integrert i forberedelse og vedtak av planer og programmer.

Direktivet skal legges til grunn ved utarbeiding av nye og ved revisjon av eksisterende planer og programmer dersom disse kan ha vesentlige miljøkonsekvenser. For å omfattes av direktivet skal planen eller programmet utarbeides og/eller vedtas av offentlige myndigheter og være pålagt gjennom lov eller administrative forordninger. Direktivet omfatter planer og pro-

grammer innen sektorene jordbruk, skogbruk, fiske, energi, industri, transport, avfallshåndtering, vannressursforvaltning, telekommunikasjon, turisme og arealplanlegging.

Ifølge direktivet skal ansvarlig myndighet, etter konsultasjon med miljøvernmyndighetene, fastsette omfanget av og utarbeide utredninger om planens konsekvenser for miljøet (konsekvensutredninger). Miljømyndighetene skal gis anledning til å uttale seg om planforslaget og konsekvensutredningen før endelig godkjenning. Offentligheten skal også ha mulighet til å uttale seg om planforslaget og konsekvensutredningen. Det stilles krav til offentliggjøring og begrunnelse av vedtak, og til overvåking av vedtatte planer og programmer. Direktivet omfatter også planer og programmer som kan ha negative konsekvenser i en annen medlemsstat. Vedkommende stat gis i den sammenheng rett til å delta i konsekvensutredningsprosessen.

Konsekvensutredningen skal inneholde en vurdering av planens konsekvenser for miljø, helse, samfunn, naturressurser og sikkerhet, samt nødvendig data-grunnlag. Den skal gi en vurdering av alternative løsninger, tidligere planer og planinnspill og grunnlaget for valg av alternativ med utgangspunkt i planens konsekvenser. Konsekvensutredningen skal også inneholde en beskrivelse av planområdet og den sannsynlige utviklingen i området dersom de aktiviteter planen beskriver ikke gjennomføres (0-alternativ).

Direktivet kan innarbeides i eksisterende prosedyrer eller utformes som et eget regelverk. Frist for å gjennomføre direktivets krav i nasjonal rett er 21. juli 2004.

Utenriksdepartementet viser til at det vil være behov for visse lovendringer selv om dagens praksis i stor grad antas å samsvare med direktivets krav. De nødvendige endringene i plan- og bygningsloven vil gjøres i forbindelse med Planlovutvalgets arbeid, som forventes avsluttet rundt årsskiftet 2002/2003. Behovet for endringer i forhold til dagens regelverk er i hovedsak knyttet til at det skal utarbeides en konsekvensutredning i forbindelse med utarbeidelsen av planforslag og

at det stilles krav til innholdet i en slik konsekvensutredning.

Miljøverndepartementet vil fremme en egen odelsingsproposisjon med de nødvendige lovforslagene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, er fornøyd med at det legges til rette for at det skal kunne fastsettes konsekvensutredninger for planer og programmer innen sektorene jordbruk, skogbruk, fiske, energi, industri, transport, avfallshåndtering, vannressursforvaltning, telekommunikasjon, turisme og arealplanlegging, og at miljømyndighetene skal kunne uttale seg om planforslagene og konsekvensutredningene. Dette vil styrke beslutningsgrunnlaget før vedtak fattes på overordnet nivå.

Komiteen regner med at dette også innarbeides i Planlovutvalgets forslag til revidert plan- og bygningslov. Komiteen er orientert om at en protokoll, frem-

forhandlet under norsk ledelse og som omfatter miljø- og helsevurderinger av planer, programmer, politikk og lovgivning, både i nasjonal og grenseoverskridende sammenheng, nå foreligger og kan undertegnes på ministermøtet "Environment for Europe" i Kiev i mai 2003.

Komiteen viser til statsrådets brev datert 27. november 2002 som følger som trykt vedlegg til innstillingen.

UTTAELSE FRA UTENRIKSKOMITEEN

Utkast til innstilling er forelagt utenrikskomiteen til uttalelse som i brev av 26. februar 2003 uttaler følgende:

"Under henvisning til energi- og miljøkomiteens brev av 18. ds. meddeles at utenrikskomiteen ikke har merknad til ovennevnte utkast til innstilling."

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 26. februar 2003

Bror Yngve Rahm
leder

Hallgeir H. Langeland
ordfører

Øyvind Vaksdal
sekretær

Vedlegg**Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 27. november 2002****Vedr. St.prp. nr. 7 (2002-2003) Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer**

Det vises til Deres brev datert 19.11.2002.

Som det fremgår av proposisjonen, fattet EØS-komiteen den 25. juni 2002 beslutning om å endre EØS-avtalens vedlegg XX til å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/42/EF av 27. juni 2001 om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer. Beslutningen i EØS-komiteen er fattet med forbehold om Stortingets samtykke.

Formålet med direktivet er å sikre høy grad av miljøbeskyttelse, ved at miljøkonsekvenser blir utredet og integrert i forberedelse og vedtak av planer og programmer.

Av proposisjonen går det frem at det vil være behov for visse lovendringer, selv om dagens praksis i stor grad antas å samsvare med direktivets krav. Behovet for endringer i forhold til dagens regelverk er i hovedsak knyttet til at det skal utarbeides en konsekvensutredning i forbindelse med utarbeidelsen av visse planforslag og at det stilles krav til innholdet i en slik konsekvensutredning. Det er også behov for endringer med hensyn til nabostats deltakelse i konsekvensutredning. Planlovutvalget har vurdert behov for endringer i norsk rett som følge av direktivet i sin første delinnstilling NOU 2001:7 Bedre kommunal og regional planlegging.

Komiteen tar opp tre forhold:

I. "Den nødvendige lovendringen bør i prinsippet foreligge før Stortinget tar stilling til et samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning. Hva er begrunnelsen for at man ber Stortinget om samtykke til godkjenning før de nødvendige lovendringer foreligger?"

EØS-avtalens artikkel 103 medfører at den enkelte part i avtalen må gjennomføre de interne prosedyrer som er nødvendige for å godkjenne beslutninger fra EØS-komiteen innen seks måneder etter at beslutningen er truffet. Rettsakter i form av direktiver, som denne saken gjelder, gir oftest EUs medlemsstater mellom seks måneder og to år etter vedtak til å gjennom-

føre reglene i nasjonal rett. Vedtak i EØS-komiteen om å innlemme slike direktiver skjer etter EUs interne vedtak, og gir vanligvis EFTA/EØS-statene kortere frister til gjennomføring enn EUs medlemsstater. Dersom de nødvendige lovendringene skulle foreligge før Stortinget gir sitt samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning, ville lovforberedelsen måtte være fullført allerede i løpet av seks måneder. Dette ville gi Norge en langt strammere frist enn det EUs medlemsstater nyter godt av, og i enkelte tilfelle kunne gi norske myndigheter utilstrekkelig tid til forsvarlig forberedelse av lovproposisjoner. Det har på denne bakgrunn vært praksis i de aller fleste tilfellene, helt siden EØS-avtalens ikrafttredelse, at stortingsproposisjoner om samtykke til godkjenning av EØS-komitebeslutninger har vært fremmet separat, før lovproposisjonene. Det vil imidlertid i stortingsproposisjonen alltid være redegjort for behovet for eventuelle lovendringer for gjennomføring av EØS-komiteens beslutninger.

II. "Når vil lovendringene det refereres til i proposisjonen fremlegges for behandling?"

Planlovutvalget arbeider med sikte på å legge frem sin andre delinnstilling, med forslag til endringer i plan- og bygningsloven, innen utgangen av februar 2003. Departementet tar sikte på å legge frem en odelsingsproposisjon med direktivrelaterte endringer i begynnelsen av 2004. Direktivet trer i kraft 21. juli 2004 og skal være gjennomført i norsk rett til samme tid.

III. "Hva vil eventuelt konsekvensene være om Stortinget avventer behandlingen av proposisjonen til de nødvendige lovendringene foreligger?"

Norge har en folkerettslig forpliktelse til å gjennomføre EØS-avtalens bestemmelser. Dersom Norge ikke overholder seks-månedersfristen etter EØS-avtalens artikkel 103, vil dette kunne få omfattende konsekvenser for EØS-samarbeidet. Norge risikerer i så fall at deler av det vedlegg i EØS-avtalen som berøres av den gjeldende beslutning, settes ut av kraft, såkalt midlertidig opphør.

